

Vlaams
Parlement

ingediend op **832** (2015-2016) – Nr. 1
17 juni 2016 (2015-2016)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met de wijzigingen van de Bijlagen II en III
bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992
inzake de bescherming van het marien milieu
van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan,
aangenomen te Oostende op 29 juni 2007

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

Dit ontwerp van decreet beoogt de instemming van het Vlaams Parlement met de wijzigingen van de bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007.

De wijzigingen hebben een gemengd federaal/gewestelijk karakter, net als het OSPAR-verdrag (OSPAR: verdragen van Oslo en Parijs) zelf. Dit werd besloten door de Werkgroep Gemengde Verdragen, een adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid op 20 november 2007. Dit betekent dus dat het zowel over federale bevoegdheden als bevoegdheden van de gewesten gaat.

2. Situering

Om de opwarming van de aarde te kunnen beperken tot 2°C, internationaal aanvaard als doelstelling, heeft de Europese Unie zich geëngageerd om haar eigen broeikasgasemissies voor 2020 met minimaal 20% terug te dringen.

Binnen de internationale gemeenschap groeit de overtuiging dat een tussentijdse oplossing voor de uitstoot van broeikasgassen, in afwachting van een koolstof-arme economie op basis van hernieuwbare energiebronnen, gedeeltelijk ligt in de overbruggingstechnologie van carbon capture and storage (CCS: CO₂-afvang en -opslag). Deze technologie komt erop neer dat koolstofdioxide (CO₂) eerst wordt afgevangen uit een elektriciteitscentrale of uit een industriële puntbron, en nadien per pijpleiding of per schip wordt getransporteerd naar een locatie waar het geïnjecteerd wordt in geschikte diepe aardlagen om daar voor onbeperkte duur geologisch opgeslagen te worden.

Voor de CO₂-uitstoot uit de energie-intensieve industrie is CCS mogelijks zelfs meer dan louter een overbruggingstechnologie: vermits sommige productieprocessen nu eenmaal steunen op fossiele brandstoffen, bieden hernieuwbare energiebronnen hier niet altijd een alternatief. CCS vormt bij deze productieprocessen voorlopig het enige alternatief voor het uitstoten van CO₂ in de atmosfeer.

Hoewel ook een aantal gebieden in het Kempisch Bekken en in Wallonië voor CO₂-opslag in aanmerking zouden kunnen komen (diepe zoutwatervoerende lagen en onontgonnen steenkoollagen), liggen op korte en middellange termijn veruit de grootste mogelijkheden voor de geologische opslag van CO₂ in de uitgeputte oliën- en gasvelden onder het Nederlandse, Britse en Noorse deel van de Noordzee. In het Belgische deel van de Noordzee is er immers geen opslagcapaciteit voorhanden. Export van CO₂ naar het Nederlandse, Britse of Noorse deel van de Noordzee is dan ook geen vergezocht scenario.

Om deze potentiële opslaglocaties te kunnen omvormen tot effectieve opslaglocaties moeten echter heel wat hinderissen genomen worden, waaronder ook juridische. Het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, en dus ook de delen van de Noordzee waarin potentiële CO₂-opslaglocaties liggen, valt immers onder het regime van het OSPAR-verdrag, het Verdrag inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan. Zoals dit verdrag tot 2007 was ingesteld, diende de opslag van CO₂ in de mariene geologische formaties beschouwd te worden als dumping en als vervuiling door een offshorebron. In die

hoedanigheid was er een tweevoudig verbod van toepassing op dit type van activiteiten.

Om dit principiële verbod weg te werken, maar om tegelijkertijd een maximale bescherming te bieden aan het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, werden in 2007 de volgende acties ondernomen:

- de bijlagen II en III van het OSPAR-verdrag zijn gewijzigd om het principiële verbod op de opslag van CO₂ op te heffen;
- de OSPAR-commissie heeft zich in de beslissing 2007/1 uitgesproken tegen de opslag van CO₂ in de waterkolom en op de zeebodem (in voorliggend dossier gaat het echter om geologische opslag, dus onder de zeebodem);
- de bescherming van het mariene milieu ten aanzien van de opslag van CO₂ is behartigd door beslissing 2007/2 van de OSPAR-commissie. Deze beslissing verbindt er de vergunnende overheid onder meer toe de OSPAR-richtlijnen betreffende de risicobeoordeling en het risicobeheer bij de opslag van CO₂ in de geologische formaties te respecteren.

De federale wetgever zette binnen het Belgische staatsbestel als eerste de stap om in te stemmen met de wijzigingen aan het OSPAR-verdrag (instemmingswet bekrachtigd en afgekondigd op 1 september 2012).

Naast de wijzigingen aan het OSPAR-verdrag, waardoor de juridische belemmeringen voor de offshore geologische opslag van CO₂ in de noordoostelijke Atlantische Oceaan worden weggewerkt, ligt ook een wijziging aan artikel 6 van het Protocol van Londen (Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972) op tafel, waardoor offshore-export (offshore grensoverschrijdend transport) van CO₂ mogelijk zou worden. Ook voor die wijziging werd een ontwerp van instemmingsdecreet opgesteld. Wat dit laatste dossier betreft, speelt het Vlaamse Gewest de rol van voortrekker binnen het Belgische staatsbestel.

3. Inhoud van de wijzigingen van bijlagen II en III van het OSPAR-verdrag

De wijziging aan bijlage II van het OSPAR-verdrag bestaat uit de toevoeging van een item aan de lijst met uitzonderingen op het verbod op dumping. Dit item betreft koolstofdioxidestromen. Dit is een voorwaardelijke uitzondering, gekoppeld aan de volgende voorwaarden:

- de opslag gebeurt in ondergrondse geologische formaties;
- de stroom omvat een overweldigende hoeveelheid CO₂;
- geen afvalstoffen of andere stoffen zijn toegevoegd om zich daarvan te ontdoen;
- de opslag heeft een permanent karakter en zal niet leiden tot significante negatieve effecten op het leefmilieu, de menselijke gezondheid en het rechtmatige gebruik van de zee.

De wijziging aan bijlage III van het OSPAR-verdrag creëert een vergelijkbare uitzondering, maar dan wat betreft de vervuiling door offshorebronnen. Bovendien moet een dergelijke activiteit aan een vergunning onderworpen worden.

4. Opportuniteit voor Vlaanderen

Het is opportuun dat ook Vlaanderen de wijzigingen van de bijlagen II en III van het OSPAR-verdrag aanvaardt. Zoals hierboven aangegeven, is de toepassing van CCS in België (en de daarmee samenhangende terugdringing van de CO₂-uitstoot) op korte en middellange termijn niet mogelijk zonder de geologische opslag van CO₂ in lege olie- en gasvelden onder de Noordzee. Alvast in het Antwerpse havengebied wordt momenteel de mogelijkheid onderzocht van een grensoverschrijdend project waarbij CO₂ uit de Antwerpse haven deels zou getransporteerd worden

naar opslaglocaties onder het Britse, Nederlandse of Noorse deel van de Noordzee om daar geologisch opgeslagen te worden.

Doordat België/Vlaanderen voor CCS-projecten op de korte en middellange termijn afhankelijk is van buitenlandse opslaglocaties, en de meest realistische CO₂-opslagmogelijkheden zich op de korte en middellange termijn in het Britse, Noorse en Nederlandse deel van de Noordzee bevinden, is het essentieel dat offshore-opslag van CO₂ mogelijk wordt, en wel zo snel mogelijk. Zonder de inwerkingtreding van de wijzigingen van de bijlagen II en III van het OSPAR-verdrag is een grensoverschrijdend CCS-project met opslag van Belgisch/Vlaams CO₂ in opslaglocaties in het Britse, Noorse of Nederlandse deel van de Noordzee niet mogelijk.

Ook de Europese Commissie zag recent nog in haar mededeling 'Stappenplan Energie 2050' en in haar mededeling 'Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie 2050' een cruciale rol weggelegd voor CCS. De geologische opslag van CO₂ werd al geregeld door richtlijn 2009/31/EG. Deze richtlijn heeft al het verbod op CO₂-transport dat gold onder de Europese verordening 1013/2006 inzake de overbrenging van afvalstoffen opgeheven. In overwegingen 12 en 14 van richtlijn 2009/31/EG wordt expliciet verwezen naar het OSPAR-verdrag, en naar het opheffen van de daarin vervatte juridische belemmeringen voor CCS. In zekere zin rust er, via de goedkeuring van richtlijn 2009/31/EG, op elke EU-lidstaat de plicht om mee te werken aan het mogelijk maken van offshore geologische opslag van CO₂ als deze geschiedt onder de voorwaarden van de CCS-richtlijn.

Het (voor)ontwerp van instemmingsdecreet en de daarmee samenhangende wijzigingen aan het OSPAR-verdrag werken alleen de bestaande juridische belemmeringen weg voor de offshore geologische opslag van CO₂ in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan, zonder dat er sprake is van het opleggen van een verplichting aan de verdragsstaten om CO₂ offshore op te slaan. Als een verdragsstaat CO₂ offshore opslaat, moet het dat doen met inachtneming van de voorwaarden uit het aangepaste OSPAR-verdrag. Deze voorwaarden vormen een afspiegeling van de voorwaarden inzake CO₂-opslag uit richtlijn 2009/31/EG inzake de geologische opslag van koolstofdioxide, in het Vlaamse Gewest omgezet via het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond en via het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2011 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond, zoals gewijzigd door het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014.

In het Belgische deel van de Noordzee bevinden er zich geen geologische structuren die geschikt zijn voor de geologische opslag van CO₂, wat trouwens onder de bevoegdheid van de federale overheid zou vallen.

De wijzigingen aan het OSPAR-verdrag hebben niet tot gevolg dat het Vlaamse Gewest zijn regelgeving, beleid of praktijk moet aanpassen.

5. Ontvangen adviezen

5.1. Advies SARiV

Bij brief van 17 juni 2015 heeft de SARiV (Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen) gemeld geen formeel advies uit te brengen. De motivering luidt dat het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 de opheffing voorziet van deze adviesraad, en dat de raad om die reden bij zijn laatste plenaire vergadering van 22 september 2014 besloten heeft zijn adviesverlening stop te zetten.

5.2. *Advies Minaraad*

Bij brief van 1 juli 2015 heeft de Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) gemeld geen advies uit te brengen, gezien het om een verdragstekst gaat waarover de onderhandelingen afgesloten zijn.

5.3. *Advies SERV*

Bij brief van 29 juni 2015 heeft de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) gemeld geen advies te formuleren uit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact.

5.4. *Advies Raad van State*

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht op 29 september 2015 zijn advies inzake dit dossier uit.

In randnummer 2 van zijn advies merkt de Raad van State op dat de Nederlandse vertaling die bij de adviesvraag is gevoegd, die is van het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden en verschilt van de Nederlandse vertaling zoals die op het federale niveau is aangenomen.

Omwille van de eenvormigheid en de duidelijkheid in de regelgeving kan de Raad van State instemmen met de suggestie van de gemachtigde om de vertaling uit het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden te vervangen door de Nederlandse vertaling die al eerder in het senaatsdossier is opgenomen.

De Nederlandse vertaling uit het senaatsdossier wordt bij deze ingevoegd en heeft de vertaling uit het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden vervangen.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Artikel 2 strekt ertoe gevolg te geven aan de wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

Ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 3 juni 2016.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE